

Hallintokantelu kaupunginhallituksen päätöksenteosta ja kaupunginjohtajan menettelystä

KH 18.09.2023 § 249
565/10.02.02/2022

Valmistelija

Hallintojohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

Kaupunginhallitukselle on toimitettu 27.7.2023 päivätty hallintokanteluksi nimetty asiakirja, joka koskee Valkon ja sen lähialueen osayleiskaavan käsittelyä, kaupunginjohtajan käyttämää otto-oikeutta ja sen perusteella tehtyä asian valmistelua, esittelyä ja käsittelyä kaupunginhallituksessa.

Arvostelun kohteena on kaupunginhallituksessa 26.6.2023, § 198, käsitelty Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaa koskeva asia, jossa elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan päätöstä 25.5.2023, § 90, muutettiin eräiltä osin. Lisäksi arvostellaan kaupunginjohtajan menettelyä hänen käyttäessä otto-oikeutta 7.6.2023 elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan päätökseen § 90 sekä esitetään, että kaupunginhallituksen päätös 26.6.2023, § 198, olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä kaupunginjohtajan väitetyn esteellisyyden vuoksi.

Hallintokanteluksi nimetyssä asiakirjassa vaaditaan seuraavaa:

- Kaupunginhallituksen käsitellessä asiavirheen korjaamista sen on kiellettävä päätöksen 26.6.2023, § 198, toimeenpano ja määrättävä Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotuksen julkipano keskeytettäväksi.
- Kaupunginhallituksen tulee viivytyksettä korjata ja kumota tekemänsä päätös 26.6.2023, § 198, kuten päätöksen korjaamisperusteista ja menettelystä hallintolain 8. luvussa säädetään.
- Julkisesti nähtäville asetettu Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotuksen nähtävillä olo on viivytyksettä keskeytettävä.
- Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotukseen on tehtävä elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan 25.5.2023, § 90, yksimielisesti päättämät muutokset.
- Sen jälkeen, kun Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotukseen on tehty elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan päättämät muutokset, osayleiskaavaehdotus on asetettava uudelleen julkisesti nähtäville.

Hallintokantelussa esitetään, että asiassa tehdään kantelu, koska se on ainoa käytettävissä oleva oikeussuojakeino siitä syystä, että päätökseen ei saa kohdistaa oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Edellä mainitun osalta todetaan, että kaupunginhallituksen kyseiseen päätökseen ei ole liitetty oikaisuvaatimusosoitusta tai kunnallisvalitusosoitusta, koska päätös on koskenut vain valmistelua (kuntalain 136. §). Valmistelua koskeva päätös tulee myöhemmin lopullisesti ratkaistavaksi, joten tässä vaiheessa tarvetta hakea muutosta ei objektiivisesti arvioiden vielä ole. Varsinaisesta asiaratkaisusta voi

aikanaan valittaa ja valitusperusteet voivat liittyä kaikkiin asian käsittelyvaiheisiin.

Hallintokantelusta säädetään hallintolain 8 a luvussa, jossa todetaan muun ohella seuraavaa:

- Viranomaisen, siihen palvelussuhteessa olevan tai muun julkista hallintotehtävää hoitavan lainvastaisesta menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä voi jokainen tehdä hallintokantelun toimintaa valvovalle viranomaiselle. Kantelun tekijän tulee esittää käsityksensä siitä, millä perusteilla tämä pitää menettelyä virheellisenä ja mahdollisuuksien mukaan tieto arvostelun kohteena olevan menettelyn tai laiminlyönnin ajankohdasta. (53 a §)
- Valvova viranomainen ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin se hallintokantelun perusteella katsoo olevan aihetta. Jos kantelun johdosta ei ole aihetta ryhtyä toimenpiteisiin, siitä tulee viivytyksettä ilmoittaa kantelun tekijälle. Hallintokantelua käsiteltäessä on noudatettava hyvän hallinnon perusteita ja turvattava niiden henkilöiden oikeudet, joita asia välittömästi koskee. (53 b §)
- Valvova viranomainen voi hallintokanteluasiassa antamassaan ratkaisussa kiinnittää valvottavan huomiota hyvän hallinnon vaatimuksiin tai saattaa tämän tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä. Jos tätä ei asian kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat huomioon ottaen pidetä riittävänä, valvottavalle voidaan antaa huomautus, jollei kantelun kohteena oleva teko luonteensa tai vakavuutensa perusteella anna aihetta ryhtyä toimenpiteisiin muussa laissa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi. Viimeksi mainitussa tapauksessa kantelun käsittely raukeaa. (53 c §)
- Hallintokanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla. (53 d §)

Hallintokantelua koskevien lain esitöiden (HE 50/2023) mukaan hallintokanteluita voi tulla käsiteltäväksi muun muassa kunnallisissa viranomaisissa. Virka-astevalvontaan liittyen ylempi viranomainen voi käsitellä alastaan viranomaisesta koskevan kantelun tai esimies alastaan koskevan kantelun. Hallintokantelu on laillisuusvalvonnan keino, jolla tarkoitetaan ylemmälle tai muulle valvovalle viranomaiselle osoitettua ilmoitusta tai ilmianto virkatoimen virheellisyydestä taikka viranomaisen toimintaa koskevasta laiminlyönnistä. Hallintokantelun voi tehdä kuka tahansa. Valvovalla viranomaisella, jolle hallintokantelun voi tehdä, tarkoitetaan kaikkia sellaisia viranomaisia, virkamiehiä tai viranhaltijoita, joiden toimivaltaan kantelun kohteena olevan toiminnan valvonta kuuluu. Toimivalta tutkia hallintokanteluita voi perustua esimerkiksi hallintohierarkkisesti ylempään asemaan kantelun kohteena olevaan nähden, viranomaiselle säädettyyn tehtävään tai, kun kyse on kunnanhallituksesta, sen yleistoimivaltaan käsitellä kunnan toiminnasta tehtyjä kanteluita.

Hallintokantelu tehdään siten kantelun kohteena olevan valvovalle viranomaiselle. Nyt kyseessä oleva kantelu koskee kaupunginhallituksen omaa päätöstä ja päätöksenteon laillisuutta. Huomioon ottaen se, että hallintokantelu on osoitettu kantelun kohteena olevalle itselleen, ja huomioon ottaen se, että kantelussa esitetyt vaatimukset on katsottava kaupunginhallituksen päätöstä 26.6.2023, § 198, koskeviksi

muutosvaatimuksiksi, on vireille laitettu kantelu tosiasialliselta luonteeltaan kaupunginhallituksen päätöstä koskeva oikaisuvaatimus tai valitus, eikä hallintokantelu. Kuntalain oikaisu- ja valituskelpoisuutta koskevaa sääntelyä ei voi ohittaa nimeämällä asiaa muuksi kuin mikä se tosiasiallisesti on.

Edellä mainitusta syystä kaupunginhallituksen omaa päätöstä ja sen lainmukaisuutta koskevat vaatimukset (oikaisuvaatimus) jätetään tutkimatta, koska kaupunginhallituksen päätös 26.6.2023, § 198, ei ole oikaisuvaatimus- tai valituskelpoinen.

Oikeusperusteet:
Esitystekstissä mainitut ja kuntalaki 136 §

Liite nro 3.
Vireillepanoasiakirja 27.7.2023

Esittelijä	Hallintojohtaja Elina Amnell-Holzhäuser
Ehdotus	Kaupunginhallitus toteaa, että hallintokanteluksi nimetty asia on katsottava oikaisuvaatimukseksi ja siten 27.7.2023 päivätyssä vireillepanoasiakirjassa esitetyt vaatimukset jätetään tutkimatta.
Käsittely	<p>Kaupunginjohtaja ilmoitti esteellisyydestä (peruste: asianosaisjäävi) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.</p> <p>Kari Hagfors esitti, että asia palautetaan valmisteluun ja, että valmistelijan/esittelijän sekä kaupunginhallituksen tulee tutkia huolellisesti hallintokantelussa esitetyt asiat ja seikat sekä ryhtyä toimenpiteisiin virheellisen päätöksen korjaamiseksi kuten päätöksen korjaamisperusteista ja -menettelystä hallintolaissa säädetään.</p> <p>Kari Hagforsin esitys ei saanut kannatusta.</p>
Päätös	<p>Päätös ehdotuksen mukainen.</p> <p>Kari Hagfors jätti eriävän mielipiteen liitettäväksi pöytäkirjaan.</p> <p>Kaupunginjohtaja oli poissa kokouksesta asian käsittelyn ajan klo 20.01–20.12.</p>